

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petič vrst 4 D, od 10—15 petič vrst 4 D 50 p, večji inserati petič vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, prekliti petič vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrileno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in sadestno frankovano.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 144—	Din 144—	Din 264—	...
6	...	72—	72—	132—	...
3	...	36—	36—	66—	...
1	...	12—	12—	22—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Italija je hotela napasti Jugoslavijo.

(Izvirni dopis.)

V Parizu, 21. septembra.

Te dni je vsa francoska in angleška javnost trdno pričakovala, da izbruhne vojna med Jugoslavijo in Italijo. Pariski listi so imeli točnja poročila svojih izvestiteljev iz Italije, da koncentrirala Italija silno vojsko na jugoslovenski meji. Vedelo se je, da je italijanska vojna uprava zbrala na Krasu in v Vipavski dolini nad 70.000 vojakov vseh branž in da je dala posamne, najbolj izpostavljene strateške točke močno močno utrditi in opremiti s težko artiljerijo. Med drugim so poročali ti izvestitelji, da je italijanska vojna uprava spravila na Snežnik težke topove in možnarje.

Ker so iz italijanskega vira istočasno poročali, da se pripravlja na vojno tudi Jugoslavija, je bilo splošno mnenje, da je samo vprašanje nekaj dni, da pride med Jugoslavijo in Italijo do izbruha sovražnosti. Zato so tudi posamni listi hoteli, da odpošljejo svoje posebne poročevalce v kraje, kjer so mislili, da se najprej prično sovražnosti.

Te dni so od teh vojni korespondentov dospela prva brzoglasna poročila, ki so povzročila nemalo senzacijo. Vsa ta poročila namreč vedo pač povedati o veliki koncentraciji italijanskih čet na črti Snežnik-Nanos, o utrjevanju poedinih strateških točk, zatiranjeju pa obenem, da so Jugoslovenci takorekoč gororiki in da nimajo na meji prav nobenega vojaštva. Jugoslovenska meja je dejansko brez vsake zaščite. O kakšnih jugoslovenskih pripravah za vojno akcijo vobče ne more biti govora.

Tudi razpoloženje med jugoslovenskimi prebivalstvom je vse preje kakor navdušeno za vojno. Jugoslovenci sicer čutijo veliko krivico, katero jim hoče zadati v reškem vprašanju Italija, vendar pa jim niti ne prihaja na misel, da bi v danih razmerah apelirali na orožje. Stiskajo sicer pesti, škripajo z zobmi in — molče. Zavedajo se, da so danes še premladi, da bi z uspehom mogli računati na to, da bi krivico odpravili z apelom na orožje. Čakati hočejo na ugodnejši čas, ki pride gotovo, morda že v bližnji bodočnosti. Takrat pa bodo pripravljeni že za vse slučaje in si v zameno sami to, kar se jim je sedaj ugrabilo v protislovju s svečano sklenjenimi pogodbami.

Tako se skoraj dobesedno glase vsa poročila posebnih korespondentov. Ta poročila so napravila na politične kroge, predvsem v Parizu, a tudi v

Londonu, kakor je razumljivo, nadvse mučen vtisk. Izkazalo se je namreč, da je Italija pripravljala na Jugoslavijo nenaden napad in da bi bila ta napad brez dvoma tudi izvršila, ako bi se pravčasno ne pojavila na licu mesta izvestitelji pariških in londonskih časopisov, ki so še o pravem času korigirali italijanske vesti, da je Jugoslavija tista, ki noče mirne rešitve reškega vprašanja, marveč hoče spraviti reški problem z oboroženo silo s sveta.

Cim je italijanska diplomacija uvidela, da je njena igra pred javnostjo razkrinkana, je takoj jela trobiti na umik. Jela je zatirati, da ne more biti govora o kakšni koncentraciji čet na jugoslovenski meji, marveč da so se do cela slučajno vršili običajni vojaški manevri, ki pa absolutno niso imeli nobene namene, da bi bili kakršnakoli demonstracija proti sosedni državi. Predvsem bi naj bila popolnoma iz trte izvita trditve, da so bile posamne obmejne točke utrjene in opremljene s težko artiljerijo. Z vsemi temi ugotovitvami pa so prišli italijanski diplomati še, ko so nepristranski francoski in angleški svedoki pred vso javnostjo dokazali, da hoče Italija brez vsakega povišanja napasti nepriljubljenega, gororkega sosedu in mu diktrirati svojo voljo.

Docela naravno je, da machiavelistični nastop ni ostal brez učinka na javno mnenje. Zato so jeli tudi francoski in zlasti londonski listi pisati v zadnjem času o italijanski politiki v tonu, kakršnega doslej pri njih nismo bili navajeni. Spremenjena pisava zlasti londonskih listov ni ostala neopažena rimskemu časopisu, zato je bil tudi tu znak za umik. In rimski, preje tako bojevit listi so se kar naenkrat v splošno začudenje jeli cediti same pomirljivosti in popustljivosti. V tem oziru sedaj prednjačijo glasila, ki so bila preje na glasnejši klicatelji v boju.

Italijanski načrti so bili vsekakor izvrstno pripravljeni. Da jih niso mogli izvesti, se je zahvaljevati samo onim listom, ki so verjeli italijanskim bajkam ter poslali na »bojišče« svoje poročevalce, ne zavedajoč se, da so jih s tem poslali — razkrinkati italijanske spletke. Za pariške in tudi londonske časopise je to prav dobra lekcija. Dosedaj so Italijanom verjeli vse in jim šli v vsakem oziru na hlmance, morda bodo v bodoče bolj previdni...

(Včeraj dopoldne smo dobili to poročilo. Danes dopoldne pa smo imeli priliko, govoriti z uglednim inozemcem, ki se je pravkar vrnil iz Italije in se je do zadnjega časa mudil v Trstu in na Krasu. Ta je v celnem obsegu potrdil, da so se vršile velike vojaške priprave na naši meji. Že pred 14 dnevi je italijanska vojaška uprava transportirala na posamne obmejne točke težko artiljerijo. Vsi ti transporti so se vršili ponoči. Obmejnemu prebivalstvu je bilo v zadnjem času pod najstrožjo kaznjo prepovedano vsak vstop v gozdove. Na mejo je marširalo vojaštvo samo

ponoči. Zlasti močno zasedena je bila meja ob Snežniku in Nanosu. Skoro vsaka obmejna vas je dobila svojo posadko. Da bi se bili vršili kakšni vojaški manevri, je glupa trditve. V resnici je bilo vse pripravljeno za vojni pohod preko meje. »Demobilizacija« se je pričela šele pred par dnevi. To demobilizacijo izvajajo sedaj docela odkrito. Pred dvema dnevi smo transportirali štiri topove največjega kalibra in štiri možnarje, ki so bili že montirani na Snežniku. Tudi Nanos so zadnje dni preteklega tedna — demobilizirali.« — Uredništvo.)

Pismo iz Prage.

Priloge za parlament. Proračun. — Potek in pomen občinskih volitev. — Vzemirljiva zunanja politika. — Vidovičeva razstava.

22. septembra.

Z nastopajočo jesenjo so se pričele tudi priprave za parlament. Delo zanj je zelo številno in važno. Najvažnejši je redni proračun za leto 1923. Finančnemu ministru Bečki je do tega, da bi bil proračun čist in bi ne zakrival resničnega stanja stvari, pošten t. j. da bi se dovolili samo taki izdatki, katere je mogoče resnično aktivirati, in realen, da bi se tudi prejemki ne cenili po neizpolnjeni meri. Na drugi strani stremi minister Bečka po tem, da bi se v izdatkih doseglo štedenje in v celnem budgetu ravnotežje. To je zelo napeto delo, obteženo z izrednimi bremenmi nove države in z gospodarsko krizo, katere se bolesto dotika eksportne države, kakoršna je Češkoslovaška.

V novo zasedanje vstopa koalicijska in njena vlada brez izjembe. Občinske volitve niso povzročile nikake premaknitve v tej zvezi, da bi se bila z njo pretresla konstrukcija vladne večine. Te volitve ne bodo imele nikakih političnih posledic in lahko se trdi naravnost, da se kažejo vse kombinacije o njih za breztemeljne. Pri teh volitvah, ki so se izvršile za časa največje stavke, kar jih je ta država doslej imela, to je rudarske, se je posvečilo, na kako veliki stopinji politične zrelosti stoji češkoslovaški volilci. V času osmih ur je izvršilo svojo volilno dolžnost nad 8 milijonov volilcev v 8000 občinah in ni bilo potreba niti jednega postopanja proti rušenju miru in reda. Nikjer ni prišlo do nikake spornosti. Poleg tega so volilci s kompromisi sami dokazali, da se v državi, ki je tako sestavljena kakor Češkoslovaška, ne da postopati drugače nego koalicijsko. Moralno je efekt volitev vsled tega velik. Potrdile so tudi pravilnost

sedanje oblike večine v kabinetu in enako smernic sedanje politike. Te volitve so tudi zavrgle oz. obsodile vsako razdrobljivo, razrušljivo in prevratno delovanje. Posebej omenjamo, da so fašisti pri nas pri teh volitvah temeljito pogoreli. Dalo se jim je razumeti, da so odveč in da obstoje med razmerami pri nas in v Mussolinijevem kraljestvu globoke razlike.

Drugi omembe vreden pojav je odpadanje tal socializmu kakršnekoli vrste, zlasti na nemškem ozemlju. Umik prebivalstva pred socializmom je več nego simptomatičen. Spekulacija socialnih demokratov, da bo pri volitvah stavka rudarjev voda na njihov mlin, se je doela izalovila. Treba celo reči, da je mnogo konzumentov, vsled te stavke ogorčenih, to pot odtegnilo svoje glasove socialnim demokratom. Ta stavka ni prinesla doslej rudarjem nikake koristi. Poteka sicer mirno, ali med stavkajočimi samimi je očitna velika nezadovoljnost, umljiva, ako se uvažuje, da so do današnjega dne izgubili samo na mezd 27krat 4¼ milijona Kč, da se je moglo iz stavkarskega fonda plačati samo 40% in da tudi podpore, dovoljene iz državnega denarja nezaposlenim, niso bile izdatne. Ta stavka ni imela uspeha že radi tega, ker jej niso vznikli nikjer nikake težkoče, izvzemši nekatere industrijske zavode, ki so bili prisiljeni ustaviti produkcijo vsled nedostatka premoga, kar pa je zadelo le nameščence. Bilanca te stavke je torej za njene osnovele skrajno pasivna. Zato je upati, da se skoro konča. Za republiko izraste iz nje veliki dalekosežni dobiček. Cene premoga bodo bistveno znižane, kakor hitro bo zagotovljena produkcija in omo-

gočeno nadaljnje ocenjevanje kuriva. Usoda te stavke je bila odločena že s tem, ker se je postavila proti državnim gospodarskim smernici, katere znižuje mezde in plače ter cene vsakršne poljedelske in industrijske produkcije. Sila tega pritiska je tako velika, da ji ni bila dorasla niti tako močna organizacija, kakor jo imajo kovinski delavci, niti enodušni nastop čeških in nemških bančnih uradnikov. Znižanje uradniških plač in po njem znižanje mezd v važnih panogah dela je signal, ki kaže cesto, po kateri pojde razvoj najbližje dobe.

Ne smemo si prikriti, da je v zunanji politiki nastalo stopnjevanje vznemirjenja. K francosko-nemškemu konfliktu sta se pridružili italijansko-grška in italijansko-jugoslovenska afera ter druge, pa so vse in vsaka posebej nevarnost za mir Evrope in dokaz da ta še vedno ni umirjena. Eran g. Mussolinija je bila sicer ponekod ohlajena, toda ni nemogoče, da si njegova ekspanzivna nemirnost, ne poišče drugega pozorišča. Italija doslej n element miru in konsolidacije in njena je krivda, ako je vzrastlo proti njej nezaupanje. Tudi ne smemo prezreti, da se Društvo narodov ni izkazalo za institucijo, ki ozdravi kršitve, za kar je bilo postavljeno. Mora podati šele nove dokaze svoje sposobnosti, da mu pojde vera, da je ta zbor jamčitelj, na katerega se lahko zanesemo.

Te dni so se otvorila v Pragi v razstavnih dvorani Društva upodablajočih umetnikov »Manes« razstava slik splitskega rojaka Emanuela Vidoviča ob znatni udeležbi naših umetniških krogov in prijateljev Jugoslovenov. Pri otvoritvi so govorili predsednik »Manes« akad. kipar Kavka in kulturni atašé praškega poslanstva kr. SHS dr. Prohaska. Vidović razstavlja 50 svojih slik iz Dalmacije, katere vsled svoje nepoporne umetniške veljave in poetično opremljenega razpoloženja vzbujajo pri nas splošno pozornost. Nekatere teh slik so že prodane. J.K.S.

ČRNOGORSKI PRINC PETER PRI PASICU.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Včeraj dopoldne se je v parlamentu razširila vest, da je ministri predsednik Pašić sprejel črnogorskega princa Petra. Poset se spravlja v zvezi z interpelacijo črnogorskih poslancev v parlamentu radi prihoda princa Petra. — Podrobnosti o razgovoru Pašića s princem Petrom niso znane. Prihod princa Petra je izval veliko nezadovoljstvo v javnosti in se odgovor ministrskega predsednika Pašića v tej zadevi pričakuje v parlamentarnih krogih z velikim zanimanjem.

Claude Farrère — prevel Miran Jarc:

Civiliziranci.

Roman.

39

Njen mož jo je prav spretno obvaroval bolne nalezljivosti Salgonu in zdaj se je v svoji poštenosti ustrašila, ko se je je nekdo drznil oblegati; trepetala je ob misli, da se je razgalila pred svojim nasprotnikom in tudi jo je mučila skrita sramežljivost, ker se v svoji notranjosti ni dovolj razsrdila nad tem predrznim zalezovalcem.

Mévil je izkoristil njeno zmedenost in jo razneževal s sladkimi besedami; šla sta k arekam za Fierce-om. Ona se je še bolj zmedla; nenadoma pa je on umolknil: približala se jim je Martha Abelova. Močno je pobledel, priklonil se je mladi deklici, zajecjal tri besede in se moral umakniti — to se je zgodilo v trenutku. Gospa Malais-jeva je prosto zadihala in stisnila Marti roko.

Deklica je začudeno zrla za beglecem. Zdal pa se je Mévil spet ovedel; bil je jezen na samega sebe. Z vsem naporom se je zbral in odšel k kramlajalcim; kmalu se je razvedril in bil je bleščeče duhovit. Spet mu je pripomogla tekoča, nesramna zvitost njegovega značaja; vse žensko so ga poslušale; Fierca je čisto zasenčil.

Ta pa se je vsled neke temnote sramežljivosti usmeril k oni, ki jo je iskal, k Lélysetti-Sylvi. Sprva se je obrnil proč in se pozdravil s obiskovalci, ki so mu bili malo mar. Toda ko je izpregovoril nekaj besed in poljubil nekaj rok, si je iskal — kakor, da je nanesel slučaj — sedež poleg nje. Gospodična Sylva je še držala odbijalo; lica so ji go-

rela v škrlatni barvi, čelo je imela mokro; radostno mu je razprožila svojo toplo roko in ga pokarala:

»Kaj, to mislite, da ste zgodni?! Eno igro sem že izgubila brez vas.«

Gledal jo je; njena lepota in mladostna sila sta ga opajale... Motno je začutil, da ju loči širok prepad; — on je trpek in o vsem dvomeči civiliziranec, ona pa deklica z vedro dušo. Užalostil se je. Ona se je z njim tak sveže smehljala; toda videl je, kako se je prekinila, da njame Mévilovo šaljivost; tedaj pa je začutil, da mu je ljubosumna muka izsušila grlo. Torralovi podsmehi so mu križali misli: zaljubljen?

Ves zmeden je vprašal samega sebe, a sprva ni znal brati v svoji duši.

Vrnil se so k tennisu. Gospodična Sylva je razposajeno udarila s svojim odbijalom po mreži. »Stavim, da je ne preskočite!«

Spet je pozabil Torrala.

»In vi?«

»Ne izvajajte me!« Že je dvignila krilo; on ji je ponagajal; imenoval jo je kozico in se osrli v njene nožice. Ona pa se je smejala v veliki zadregi.

»Ali bomo igrali,« je nekdo predlagal.

Marta Abelova je vstala, gospa Malais-jeva je ostala na svojem sedežu; Mévil se je obotavljal. Toda plavolasa markiza se je delala, kot da je v zaupnem razgovoru s svojo sosedo. Šel je za Marto.

»Zrebat moramo,« je dejala gospodična Sylva, »pospešimo se, sonce se zahaja.«

Izrebrali so igralce in pare. Marta in Mévil sta stala Fierce-u in Lélysetti nasproti. Gospodična Sylva je zadovoljno stisnila svojemu tovarišu roko, ko so šli na igrišče.

»Ali je gospod Mévil močan igralec?«

»Zelo močan. Vsako jutro in večer igra z vsemi oddelčnimi gospodi v Saigonu.«

»Če izgubim radi vas, bom jezna, da sem na vaši strani!«

»Porednica!« Lahkotno se je smehljala, toda spet se mu je vzbudilo ljubosumje.

Njima nasproti sta se postavila Mévil in Marta. Upal se jo je celo nagovoriti:

»Nocoj položim na mizo bel kamen; pred dvema urama se še nisem nadejal, kaka sreča me doleti: da bom igral z vami, gospodična...«

Izbral je svoj najzapeljivejši glas — vroč in z mehkim vpoigbi. Toda gospodična Abelova je bila kljub svojim črnim očem in beli polti pristajala skepticizma in se ni dala ujeti z dvema udvojljivima besedama. Poočitila je najhladnejšo vlnudnost in se malomarno ozrla v gospo Malais-jevo.

»Ready!« je zaklicala Lélysette.

Mévil je dvignil svoje odbijalo za prestrežbo. Ravnodušnost njegove soigralke je raznila in prevzelo ga je častihlepeje, da bi jo očaral z blestečo igro. Ko je tako stal na trati, ki je sličila dirkalniču in dvigal svoj roko k nebu, je bil podočen mlademu bogu. Pogledi vseh so se osirali za njegovimi kretnjami. Fierce je opazil, da ga je Lélysette gledala pozorno, morda celo občudujoče?

Drhtel je po vsem telesu; pogled, ki ga je darovala njegovemu nasprotniku, se mu je zdela tat-tok moči.

vina na samemu sebi. Jeza je vzvalovala v njem in kakor v dvoboju je stisnil odbijalo; sklenil je igrati, kot bi šlo za borbo.

»Play!« je javil Mévil.

Njegova žoga je privršla kot puščica in gospodična Sylva je ni utegnla odbiti. Toda Fierce se je zavzel in drugo žogo, dasi je priletela še hitreje, je odgnal tako odločno, da jo je Mévil izgrešil. Razvil se je srdit dvovoj. Ostrost in silovitost udarcev je deklici kar zmedlo in skoro nič več se nista udeleževali igre. Pod arekami je pogovor utihnil, vsi so ju gledali začudeno, skoro strahoma. Vsakdo je motno slutil, da je za tem tajnost, neka prikrita igra, ki ji je tenis služil le kot krinka. Igro sta molče nadaljevala. Vseobča pozornost je zrasla v neprijetno občutje, celo v tesnobo.

Zoge so ostro ali pa zahrbtno preletavale omrežje. Mévil jih je metal v kot in posebno napadal Lélysette-o, ki je bila slabejša igralka. Tako je bila igra nepravilna in poševna in tako nevarna kot igralec. Sprva Fierce ni znal odvrniti. Bil je obzirnejši in se ni hotel maščevati nad Marto Abelovo, zato pa je izgubil več točk. Toda, ni pa obupaval. Z njim vred se je borila gospodična Sylva z vso svojo dušo, pomagala mu je, branila ga je in podpirala tako zvesto kot da je njegov vojni tovariš. Bila sta ena volja v dveh bitijih. Čutil je, da je vsa njegova in strastna nežnost mu je razgrla srce. V tej minuti fizičnega napora in odkritosrčnosti je čudežno spoznal, da jo silno ljubi in da bi mu bilo življenje z njo sladko. Upal je, da ga bo ljubila, da ga že ljubi. Po žilah mu je zaplul nov tok moči.

Telefonska in brzoiavna poročila Protirevolucija v Bolgariji.

Vlada v kritični situaciji. — Napredovanje upornikov. — Panika v Sofiji. — Državni posli v rokah makedonstvujuščih? Vlada s kraljem pobegnila?

— Beograd, 25. septembra. Včeraj je izjavil notranji minister Vujičić vašemu dopisniku, da je prejel 10 obširnih brzoiavk o dogodkih v Bolgarski, ki jih je izročil predsedniku vlade g. Pašiću. V teh brzoiavkah se poroča o resnem položaju, v katerem se nahaja bolgarska vlada po uspehih, ki so jih dosegli kontrarevolucionarji, zemljoradniki in komunisti. Poslednje vesti iz Sofije poročajo, da je nastalo v glavnem mestu zelo resno stanje in da je mesto gospodarsko in tudi vojaško blokirano. V Sofiji se pojavlja pomanjkanje živil in drugih potrebščin. Vlada je blokirala mesto z vojaštvom in topništvom. V teku so veliki napadi protirevolucionarjev na Sofijo samo in po mnenju vseh mednarodnih krogov je pričakovati v najkrajšem času, da bodo zemljoradniki in komunisti zasedli tudi glavno mesto. Revolucionarji so uničili vsa komunikacijska sredstva. Vlada je izgubila vse zveze z ostalimi pokrajnam. Komunisti so razdrli vse železniške proge, ki vodijo v Sofijo. Kralj Boris je izjavil vladi, da se odpove prestolu, vendar pa je na prošnjo vlade to namero opustil. Ministrski predsednik je izvedel rekonstrukcijo vlade, v katero je sprejel kot notranji minister vodja makedonstvujuščih Todor Aleksandrov. To imenovanje znači, da so državne posle prevzeli makedonstvujušči. Bolgarska država dobiva obliko makedonske vojne diktature. Kolikor se more soditi po dosedanjih poročilih, so zemljoradniki in komunisti zavladali v celi severni in južni Bolgariji, med tem ko je Cankova vlada gospodar položaja samo še v okolici Sofije in makedonskem delu Bolgarije. Naša vlada ne želi, da bi bila prisiljena posredovati v Bolgarski, spremlja pa vse dogodke z največjo pozornostjo. Vse vesti o protirevoluciji v Bolgariji se sprejemajo v Beogradu in zlasti v parlamentarnih krogih z velikim zanimanjem.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Po včerajšnjih vestih iz Sofije se je pojavila tudi v vojski vstaja. Šesti sofijški polk je pristopil na stran komunistov in zemljoradnikov. Po raznih vestih je vlada s kraljem Borisom zapustila Sofijo v neznan smeri. Poročila v tem smislu so prejele tudi naše obmejne oblasti. Radi slabih zvez s Sofijo ni mogoče kontrolirati, ali so te vesti resnične.

— Sofija, 25. sept. (Izv.) Uradna bolgarska brzoiavna agencija poroča, da so vladine čete v nekaterih vaseh v okolici Kazanlika, kjer je bil proklamiran sovjetski režim, vzpostavile stare oblasti. Četa 50 komunistov, zbrana v vasi Rozovu, je pobegnila v planine, potem pa se udala. Dva voditelja sta se usmrtila. Položaj se v splošnem izboljšuje.

— Kočane, 25. sept. (Izv.) Veliki bolgarski komitaški oddelki, ki so bili na našem ozemlju, so se umaknili nazaj na Bolgarsko po nalogu osrednjega komitaškega odbora. Na našem ozemlju je le nekaj manjših oddelkov, ki imajo nalogo, da opazujejo gibanje naših čet ter vse izpremembe v naši južni Srbiji. Napadalna akcija bolgarskih

komitašev na naše policijske organe je ustavljena do nadaljne odredbe. Čim se uredi razmere v Bolgariji, nameravajo bolgarski komitaši obnoviti svojo akcijo na našem ozemlju. Prisotnost velikega števila naših čet je pomirilo prebivalstvo, ki se čuti sedaj varno.

— Niš, 25. sept. (Izv.) Orijentekspresni vlak, ki bi imel dosti prednostno ob 1. ponoči, je radi generalne stavke v Bolgariji došel šele danes ob 12.

— Sofija, 25. sept. (Izv.) V več krajih so revolucionarji razstrelili železniške proge, da onemogočijo gibanje vojaštva, ki je zaradi tega zelo oteženo.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Snoch došlo vesti o dogodkih v Bolgarski potrditveno, da so vsa prometna sredstva umučena. Do sedaj je padlo do 20.000 žrtev. Orijentekspresni vlak je prenehal voziti.

— Sofija, 25. sept. (Izv.) Snoch so se čuli tukaj prvi topovski strel, ki so zamolklo doneli izza levih obronkov planine Vitose. Z ozirom na to se zdi, da se vrši boji še okoli Radomira, približno 20 km od Sofije na jugozapadu. Takoj sta bila odposlana iz Sofije dva pešpolka in en konjeniški polk. V Sofiji sami je zavladala velika panika. Voditelji bloka se pripravljajo na beg, a sami ne vedo kam.

— Caribrod, 25. sept. (Izv.) Po poročilih potnikov, ki so prišli včeraj z orijentekspresom iz Bolgarske, se doznavajo da prevladujejo protirevolucionarji v celi državi. Zemljoradniki so zavzeli več krajev v južni in severni Bolgarski. Dosele se nahajajo v njihovih rokah naslednja mesta: Vidin, Belogradčik, Gramada, Lom-Palanka, Orehovič, Zamočkov, Ručuk Varna, Nova in Stara Zagora, Burgas, Cirpan, Kazanlik, Šinka, Jambol, Sliven, Kosten, Gornja Orehovič, Trnovo in drugi. V vseh teh krajih in mestih so že postavljene občinske urave in sreski načelniki. Prebivalstvo zanašča domovja ter se pridružuje zemljoradnikom in vsi skupaj korakajo proti Sofiji. V Gabrovu, Sumenu in Jambolu so zemljoradniki zasedli mnoga orožja in municije. Velik del redne vojske je pristopil k zemljoradnikom, samo manjši del, ki ga tvorijo večina makedonstvujuščih, je ostal zvest Cankovi vladi ter se umika v smeri proti Sofiji.

— Sofija, 25. sept. (Izv.) Snoch ob 12. je bila po vseh Bolgarskih poročilih generalna stavka. Vse brzoiavne, telefonske in železniške zveze so prkinjene. Delavci zapuščajo delo ter se stavijo na razpolago zemljoradniškim četam.

— Sofija, 25. sept. (Izv.) V Sofiji vlada prava panika. Po mestu se širijo vesti, da korakajo proti Sofiji ogromne množice zemljoradnikov. Vlada je popolnoma v rokah makedonstvujuščih, ki vrše silen teror nad prebivalstvom katerega silijo, naj stopi v njihove vrste.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Namesto dosedanjega notranjega ministra generala Ruševa je postavljen na to mesto predsednik makedonskega komiteja Todor Aleksandrov.

— Caribrod, 25. sept. (Izv.) Potniki iz Sofije pripovedujejo, da je zavladala v Sofiji strahovita panika. Ministrskega predsednika Cankova spremljajo vedno komitaši, ki pazijo na njegovo življenje. Tudi kralja Borisa varujejo komitaši. Panika je tem večja, ker niso vesti niti najmanj ugodne za vlado. Revolucionarji napredujejo rapidno ter zavzemajo vedno nove postojanke.

Železničarski zakon v zakonodajnem odboru.

Zakon v načelu sprejet. Enoten nastop opozicije.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Na snochni plenarni seji zakonodajnega odbora se je vršila načelna razprava v zakonskem načrtu o prometnem osebju. Prometni minister dr. Velizar Janković je v obširnem ekspozelu utemeljeval važnost in potrebo specialnega zakona o prometnem osebju, ker se v uradniški zakon ni mogla po želji vlade uvrstiti tudi prometna služba. Poslanec dr. Hohnjec je v imenu Jugoslovenskega kluba kritikal zakonski načrt, češ da je strankarski in nestrokovnjaki in da vsebuje vse, kar ima slabega uradniški zakon. V istem smislu so govorili tudi poslanci Gostičar, musliman dr. Spaho, demokrat Pribišević, zemljoradnik Joca Jovanović in demokrat dr. Kumanudi. Minister dr. Janković je dokazoval, da je zakon dober, ker mu opozicija ni mogla ničesar konkretnega očitati. Končno je bil zakonski načrt v načelu sprejet s 23 glasovi proti 15. Po glasovanju je opozicija protestirala, češ da je bil izid glasovanja falzificiran. Odbor je prejel v podobno razpravo. Za tem se je seja prekinila, ker so morali radikalni poslanci oditi na sejo svoja kluba, proti čemu se seveda opozicija burno protestirala. Prihodnja seja zakonodajnega odbora se vrši danes popoldne.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Na seji zakonodajnega odbora se je jasno pokazalo, da se je ustvaril opozicijski blok za enoten nastop proti vladi v parlamentu. Opozicija je v odboru složno nastopila proti radikalnim. Pozornost je vzbudilo tudi postopanje Nemcev, ki so glasovali za vladni predlog v zakonodajnem odboru. Eden izmed nemških poslancev je izjavil vašemu dopisniku, da Nemci niso mogli glasovati v načelu proti zakonskemu načrtu o prometnem osebju, ker ni bil od nobene strani predložen boljši predlog.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Muslimanski klub se je včeraj posvetoval o političnem in parlamentarnem položaju ter določil za danes svoje govornike pri razpravi o proračunskih dvanajstih. Opozicijski blok smatra, da je zelo velike važnosti enoten nastop proti vladi in se muslimani popolnoma pridružujejo akciji dr. Korošca v tej smeri.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Včeraj dopoldne sta posetila dr. Korošec in dr. Hranica notranjega ministra Vujičića. Pri katerem sta protestirala radi razpusta pevskega društva »Vlašci« v Travniku, čegar delovanje da je bilo brez razloga prepovedano. Minister Vujičić je obljubil da bo to zadevo preiskal.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Demokratski klub se je na svoji seji bavil včeraj z zadevo osnovanja opozicijskega bloka ter dal Ljubi Davidoviču polno pooblastilo za pozajanje v tej smeri.

— Beograd, 25. septembra. (Izv.) Včeraj so zemljoradniki, klerikalci in muslimani razpravljali o osnovanju enotnega opozicijskega bloka v parlamentu. Tekom popoldneva sta imela predsednik Jovanović in bivši minister Trifković konferenco z dr. Korošcem. Dr. Korošec je bil ob tej priliki precej rezerviran. Kakor se čuje, so radikalci razširili vest, da so demokratski pripravljali sodelovati v opozicijskem bloku samo zato, da bi ga izigrali in dosegli radikalno-demokratsko koalicio. Popoldne sta se sestala tudi Ljuba Davidović in dr. Korošec, pri kateri prilici je Ljuba Davidović naglašal potrebo enotnega nastopa proti vladi. Kolikor je znano, se opozicijski blok ne osnuje prej, dokler ne pride do pravega pismenega sporazuma.

SEJA NARODNE SKUPŠČINE.

— Beograd, 25. sept. (Izv.) Včerajšnja seja narodne skupščine, ki se je pričela po 10. dopoldne, je potekala brez incidentov. Po izvršenih formalnostih je odgovarjal notranji minister na nekatera vprašanja opozicije. Zakon o sodnikih je skupščina odkazala zakonodajnemu odboru. Demokratski poslanec dr. Edo Lukinič je zatem protestiral proti postopanju predsednika Ljube Jovanoviča, ker ni na zadnji petkovki seji dal besede Ljubi Davidoviču. Predsednik Jovanović je izjavil, da ni slišal, kdaj je Ljuba Davidović zahteval besedo.

Zatem so se čitla razna poročila. Notranji minister Vujičić je pismeno sporočil, da bo odgovoril Ljubi Davidoviču na interpelacije glede občinskih volitev v Srbiji, ko zbere vse potrebne podatke. Minister Vujičić je odgovoril tudi na interpelacijo demokrata dr. Kumanudija o naših emigrantih v Bolgarski. Minister je odgovarjal, da deli emigrante v dve skupini. V one, ki so se odrekli svoji narodnosti in v one, ki tega niso storili, ki se pa radi gmotnih težkoč niso mogli vrniti v domovino. Tudi se to vprašanje ni moglo rešiti, ker se nahaja zapisnik makedonskih emigrantov, ki žive v Bolgarski, še vedno nerešen v našem poslanstvu v Sofiji. Notranji minister je izjavil, da se lahko vrnejo vsi emigranti. Ako pa so zakrivil kakšne prestopke, bodo seveda kaznovani. Skrbel bo za to, da se najdejo gmotna sredstva za one, ki jih nimajo in ki se žele vrniti. Poslanec Kumanudi se z odgovorom ni zadovoljil. Demokrat posl. dr. Slavko Sečurov je zatem govoril o zlorabah srežnega načelnika v Kanjiži.

Po nekaterih formalnostih je predsednik zaključil sejo ob 12. ter napovedal prihodnjo sejo za danes ob 9. dopoldne z dnevnim redom: 1.) Razprava o poročilu finančnega odbora, o proračunskih dvanajstih za mesec oktober, november in december. 2.) Volitev odbora za prenos zakonskega predloga o priznanju zaslug vojvod Putniku in Mišiću.

Koncem seje je predsednik Ljuba Jovanović izjavil, da bo vlada odgovorila jutri v sredo na interpelacijo predsednika demokratskega kluba Ljube Davidoviča glede rešitve vprašanja.

DŽEMIJET ZA VLADO.

— Beograd, 25. septembra. (Izv.) Včeraj dopoldne so imeli poslanci džemijeta sejo, na kateri so določili svoje stališče napram vladi. Po izjavah Ferat bega je v zadnjem času bilo v džemijetu precejšnje nerazpoloženje proti vladi ter je v klubu prevladovala tendenca za prehod v opozicijo. Radi tega se džemijet tudi ni udeleževal parlamentarnih sej. Džemijet je imel tudi popoldne sejo, na kateri je poročal Ferat beg, da je bil pri Pašiću in predsedniku parlamenta Jovanoviću in da je pri tej povesti dobil najboljši vtise. Po sestanku s Pašićem in Jovanovićem je džemijet izpremenil svoje mnenje glede stališča napram vladi ter sklenil, da ostane še nadalje v zvezi z radikalci. Ferat beg je izjavil vašemu dopisniku, da je nastal nesporazum med džemijetom in radikalci samo radi dogodka pri občinskih volitev v Kosovski Mitrovici, ker se ne vodi sodna preiskava tako, kakor bi se morala. Kar se tiče drugih zahtev džemijeta, se je dosegel s Pašićem popoln sporazum.

NOV REPARACIJSKI NAČRT

— Pariz, 24. sept. (K) V »Echo de Paris« se razvzema Pertinax za nastopni reparacijski načrt: Francija bi se pri izplačilu oprala samo na zasledno ozemlje. Izračunano je, da bi bilo mogoče izterjati 3 milijarde zlatih mark v gotovini in natu raliyah pod pogojem, da bi industrijalci v Porurju dobili od ostale Nemčije za svoje dejatve v naturi odškodnino v znesku 1 milijarde 500 milijonov mark. Odškodnina bi se mogla dati na ta način, da industrija

jalci dobe kot jamstvo gotove neposredne davke in državne monopole v nezasedeni Nemčiji. Zaveznikom skoraj ni mogoče pečati se z izkoriščanjem dohodkov v zakup. Pri tem sistemu bi bila potom letnega izplačila v znesku 3 milijard kmalu krita vsota 31 milijard zlatih mark, ki jo zahtevata Francija in Belgija. Angleška in Amerika imate prosto voljo, da doseže te svoje terjatve po metodah, ki se zde njima prikladne. Sodelovanje Francije je njima zasigurano.

NEMCIJA PRED DRŽAVLJANSKO VOJNO.

— Dunaj, 25. sept. (Izvirno.) »Die Stunde« poroča iz Berlina: Vlada se mrzlično pripravlja, da bi v kali zadušila grozečo državljansko vojno. Blizažnji se dogodki povzročajo velik strah. Po službenih vestih je pričakovati vojaško akcijo bavarskih monarhistov in separatistov, vendar pa se računa s tem, da bo mogoče ustalo udušiti že na severnem Bavarskem. Dejstvo je, da Bavarska kar mgoli čet takozvanih patriotskih zvez. Te čete se posegle že v Thüringen in imajo tako na razpolago neprekinjeno operacijsko polje proti severu. V Berlinu so se združili nemški nacionalni in nemški socijalci. Njih parlamentarni klubi so v permanenti in so izvolili direktorij, ki ga tvorijo poslanci Wulle, Hennig, Graefe, Hergt in Westarp. Pri berlinskih bankah so bile v soboto dvignjene vse bavarske denarne zaloge. (Ta vest potrjuje v celoti vse podrobnosti, navedene v dopisilu iz Monakovega, ki smo ga objavili v nedeljski številki Uredništvo.)

NEMCIJA SE ODPOVEDUJE PASIVNEMU ODPORU V PORURJU.

— Berlin, 24. sept. (Izv.) Danes dopoldne se je vršil v ministrskem predsedništvu razgovor državnega kancelarja z zastopniki vseh političnih strank iz zasednega ozemlja. Državni kancelar je ob tej prilici opisal finančni in gospodarski položaj države ter utemeljeval potrebo opustitve pasivnega odpora v Porurju in Porenju. Državni kancelar je zagotavljal, da od nadaljevanja pasivnega odpora ni pričakovati nobenega zboljšanja položaja. Izjavi državnega kancelarja so se pridružili zastopniki vseh strank iz zasednega ozemlja razum nemške nacionalne stranke. Popoldne se je vršilo posvetovanje državnega kancelarja z zastopniki gospodarskih krogov iz zasednega ozemlja, na katerem se je istotako razpravljalo o opustitvi pasivnega odpora. Sklenjeno je bilo, da se opustitev pasivnega odpora izvede po enotnih smernicah.

MONARHISTIČNI PREVRAT NA BAVARSKEM.

— Berlin, 24. septembra. (Izv.) Vest iz Bavarske potrjuje, da vodi Ludendorff monarhistično akcijo in da namerava izvesti prevrat. Tajna okrožnica Društva bavarskih železničarjev naroča vsem železničarjem, naj v slučaju državnega prevrata vrše tudi nadalje svojo službo.

MAROKO ZA GIBALTAR.

— Madrid, 24. sept. (Izv.) General Primo De Rivera pripravila publikacijo »bele knjige«, v kateri bo predlagal zamenjavo španskega Maroka za Gibraltar.

PREISKAVA RADI UMORA V JANINI KONČANA.

— Pariz, 24. sept. (Izv.) Tajništvo veleposlanske konference je dobilo danes poročilo medzaveznške komisije za preiskavo o umoru italijanske misije v Epiru. Poročilo se razdeli med članke konference, ki se snidejo v torek.

Politične vesti.

— Seja hrvatskega bloka. V nedeljo, 23. t. m. je imel hrvatski blok, t. j. poslanci Radićevе stranke v Zagrebu sejo. Predsedoval je podpredsednik Bauer, za njim pa poslanec Gjuro Valečić. O seji je bil izdan tale komunik: »Soglasno so bila odobrena poročila predsedništva o zunanjem delu predsednika hrvatskega narodnega zastopstva Stjepana Radića in o dosedanjem delovanju predsedništva v domovini. Po izpni razpravi o političnem položaju s posebnim ozirom na mednarodne odnose in na povečane nezakonsitosti in nasilstva beogradskih vlastodržcev v vseh hrvatskih krajih so bili storjeni zaključki o nadaljnjem potrebnem delu za samoodlobo hrvatskega naroda. Z ozirom na najnoviji korak beogradske vlade, da v militaristične svrhe najame v inozemstvu novo posojilo v znesku 300 milijonov frankov, kar pomeni okrog 7 milijard kron, opozarja hrvatsko narodno zastopstvo tudi pri tej prilici na svoj že enkrat proglašeni zaključek, da smatra hrvatski narod vse finančne obveznosti (dolgove), ki jih je napravila ali jih napravi beogradska vlada v ime Srbije ali kraljevine SHS, a brez pristanka in proti volji hrvatskega narodnega zastopstva, za ničeve in neobvezne.« Iz tega komunikata je razvidno, da gonijo hrvatski blokaši svojo lajno naprej, kakor jih je to naučil veliki njih mojster Stjepan Radić. Postavljajo se na otročje stališče, da obveznosti, ki jih sprejme parlament, niso veljavne zato, ker se oni ne udeležujejo parlamentarnega dela. Takšni njihovi argumenti ubjujajo v zunanjem svetu samo veselost.

— Reka je hrvatska, a kaj store za njo Hrvati? Blokaško glasilo »Hrvat« priobčuje pod naslovom »Reka izgubljena« ogorčen uvodnik, v katerem napada beogradsko vlado radi njene politike v reškem vprašanju in izjavlja končno: »Reka pripada Hrvatski vsaj v toliko, kolikor Skoplje ali Bitolj pripadajo Srbiji... Reka spada v hrvatsko narodno sfero, a beogradska vlada prepušča Reko Italiji, da deli usodo Opatije, Pulja, Gorice in Trsta. Ona bo še dalje pljuvala na mednarodne pogodbe, katerih ni sposobna čuvati, in pripravlja nečuvno izdajstvo, katerega ji hrvatski narod ne pozabi nikdar in nikdar ne odpusti.« Dovoljujemo si k tej izjavi staviti docela ponižno vprašanje: Ako je Reka hrvatska, kaj pa so dosedaj storili Hrvati v njeno obrambo? Dosele so ravnodušno trpeli, da se bore za Reko Srbi, beogradska vlada in tudi Slovenci, ter storili vse, da oteže to borbo, vkljub temu že vnaprej napovedujejo tem faktorjem jezo in maščevanje, ako borba za Reko ne bo uspeła tako, kakor bi bilo želeli. To je politika, da se Bogu smili!

— Dr. Korošca iščejo! V »Političskem glasniku« z dne 21. sept. št. 197. čitamo tale razglas: »Kartonski register št. 7149. Korošec Anton, neoznjen, toliko in toliko star, tega in tega poklica. Ustavlja se kazensko postopanje radi pregreške proti § 460 kaz. zak., ker je neznanega bivališča. Treba ga je izslediti in izročiti temu sodišču. Kr. kotarski sud v Iloku n. št. 1923 in 21. avgusta 1923.« — Kaj je pregrešil dr. Anton Korošec, da ga išče okrajno sodišče v Iloku? Ali je dr. Korošec sodišču v Iloku na Hrvatskem tako malo znan, da ne ve niti za njegovo bivališče in da je moralo izdati proti njemu tiradico?

— Novo Radićevo pismo. Današnji »Juturni list« prinaša najnoveše pismo Radića iz Londona, v katerem opisuje namene beogradske vlade, ki je hotela odstraniti Radića iz Londona s posredovanjem notranjega ministra in po londonski policiji. Radić opisuje v svojem pismu, da so proti tej nameri nastopile mnoge ugledne londonske politične osebe, ki so z zgražanjem odklonili tako zahtevo. Po tem pismu se sodi, da bo Radić kmalu odpotoval iz Londona in krenil v Pariz. Pismo govori tako, kakor da bi bili vsi angleški politiki z Radićem istega mnenja in da govore vsi tako, kakor je Radić prav in kakor on želi. Te izjave londonskih politikov, ki jih navaja Radić, se pojmujejo seveda kot popolnoma neverjetne.

Sokolstvo.

— 60-letnica sokolskega društva v Ljubljani. Predprodaja vstopnic za slavnostni akademiji v opernem gledališču v soboto 29. sept in v nedeljo 30. sept. 1923 se vrši od danes 25. sept. do vključno petka 28. sept., vsakokrat od 5.—7. ure zvečer v pisarni v Narodnem domu. V soboto dne 29. in v nedeljo 30. sept. se bodo dobivale vstopnice pri dnevni blagajni v opernem gledališču. Za obe akademiji so določene oper cene, in sicer: L o 2: parterne 120 D, v I. redu 130 D, v II. redu 90 D; Parter: I. vrsta 32 D, II. vrsta 29 D, V.-IX. vrsta 26 D, X.-XI. vrsta 22 D; balkoni: I. vrsta 23 D, II. vrsta 18 D, III. vrsta 13 D; galerija: I. vrsta 10 D, II.-III. vrsta 8 D, IV.-V. vrsta 6 D, parterno stojališče 4 D, gal. stojališče 2 D; nadaljnji ložni sedeži in parterju 22 D, v I. redu 26 D in v II. redu 16 D.

— Sokolsko društvo v Medvodah nanaša, da je ministrstvo poljoprivrede i vode na prošnjo preložilo zbiranje srečk efektne loterije za zgradbo Sokolskega doma v Medvodah od 14. avgusta na dan 20. decembra 1923.

— Sokolsko gledališče v Radovljici. Otvorilo letošnjo sezijo v nedeljo, dne 30. tm. ob 8. zvečer s slajno simbolično igro »Laterna«, znamenitega češkega pisatelja Jiraska. V veličastnosti dejanja je spretno upletena duhovita veselost, tako da je skrbileno tudi za smeh. Igra se ponovi v nedeljo, 7. oktobra ob pol štirih popoldne. Cene so enake, kakor v prejšnji seziji, predprodaja vstopnic zopet pri br. Jakliču.

Društvene vesti.

— Telovadba v društvu »Atena«. S 1. oktobrom i. prične društvo »Atena« z redno telovadbo in sicer se bodo sprejemali dečki in deklice do 10. leta. Vpisovanje se vrši ponedeljek in torek tj. 24. in 25. tm. na I. državni gimnaziji od 6. do 7. ure zvečer. Vpisnina znaša Din 8, ukovina mesečno Din 15, za prva dva otroka, tretji in četrti pa Din 10. Sprejemajo se tudi dame v damski telovadni odsek. Podrobnosti se polzevo iz istom.

Glasbeni vestnik.

— Pevski zbor »Glasbeno Matice«. V torek, dne 25. septembra, odpade pevska vaja za moške radi koncerta poljskih akademikov. V sredo ob 17. važna odborova seja, isti večer ob 21. pa sestanek vsega zbora. Pridite vsi! Odbor.

Vremensko poročilo.

— Dunaj, 24. sept. (Uradno vremensko poročilo.) Napove: Današnje deževno, jutri še lažje in manj oblačno. Slednje se bo vreme polagoma ohlajalo in nato hodnje dni homo imeli malo in precej toplo.

**DANES OB 8. ZVEČER V
UNIONU KONCERT
POLJAKOV.**

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1923.

KLERIKALNO - KOMUNISTIČNO GOSPODARSTVO.

V šestih mesecih, odkar gospodari na mestnem magistratu klerikalno-komunistična večina, se je mestna občina zadolžila za 130 milijonov.

Kam je šel ta ogromni denar?

Ali so zgradili novo električno centralo na Savi, ali so morda sezidali novo klančnico? Stara parna elektrarna je še vedno v obratu in stara klančnica tudi. Kje so potem milijoni? Ali je kopalnice na Ljubljani, ki je edini vidni sveto klerikalno-komunističnega dela za blagor Ljubljane, požrilo te milijone? Menda že, ker sicer se ne vidi ničesar, za kar bi mogla mestna občina potrošiti najeta milijonska posojila.

Vsa ljubljanska javnost z napetostjo pričakuje, da se ji pojasni, zakaj se je porabil ta denar, toda na magistratu o tem molči kakor grob in župan dr. Perčič si ne upa sklicati seje občinskega sveta, ker se boji, da bi se na tej seji sprožilo vprašanje o mestnem gospodarstvu. Ali ima klerikalno-komunistična večina slabo vest? Vse kaže na to, ker občinske seje že dolge tedne ni bilo nobene, dasi se je sivočasno napovedovalo, da bo občinski zastop zboroval ne samo, kakor je bilo popreje običajno, vsak mesec, marveč, ako bo potreba, tudi vsaki 14 dni ali pa vsak teden. Očividno se je g. župan s svojo večino postavil na komodo staljšče, da je najlažje gospodariti — brez občinskega sveta, ker se s tem izogne kontroli in kritiki opozicije.

Ako ni potreba sklicevati se mestnega šolskega sveta, zakaj bi se v tem oziru delala izjema glede občinskega zastopa? Ako vlada molči in mirno trpi, da vlada absolutizem v šolski korporaciji, bo tudi mirno trpela, da bo tudi občinski zastop obsojen na molk.

Tako kaskadiral klerikalci in komunisti, toda mnjenja smo, da se bodo vendarle vsteli v svojih računih.

Naj bo vlada še tako pustoljiva in naj gleda črno-rdeči koaliciji na magistratu še tako skozi prste, tega pa ne more pristopiti, da bi ta koalicija spravila mestno občino na rob finančnega bankrota. Vemo sicer, da je to najiskrenejša želja komunistov in klerikalcev, saj je njih glasilo proglasilo mestno občino za največjega — kapitalista, in kapitaliste je treba po komunističnih načelih uničiti in pobiti, vendar dvomimo, da bi bil ta namen simpatičen vladi.

— **Proslava rojstva našega prestolonaslednika v Düsseldorfu.** Iz Düsseldorfa v Poruhju nam poročajo: V svrhu svečanostne proslave rojstva našega prestolonaslednika je v nedeljo, dne 16. t. m. dopoldne ob 11. uri priredil naš kr. gen. konzulat v Düsseldorfu svečanostni sprejem, katerega so se udeležili vsi inozemski diplomatični krogi. Kot zastopnik jugoslovanske kolonije so prisostvovali slavnosti predsednik jugoslovenskih visokosolcev v Kölnu cand. rer. pol. Milan Lilleg, predsednik zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev na Westfalskem Pavel Bolha ter cand. rer. pol. Lojze Tavčar. V krasnem govoru je konzul dr. Miroslav Kulmer kot zastopnik odsotnega gen. konzula S. V. Gjorgijevića pozdravil prisotne, razložil zgodovinski razvoj naše kraljevske rodbine in naglašal njih zasluge in žrtve za našo politično ujedinjenje in svobodo. General Simon, poveljnik francoskih okupacijskih čet v Poruhju, se je v toplih besedah dotaknil vsega dogodka, se spominjal hrabrosti srbske vojske v skupnem boju proti germanizmu in militarizmu in poudarjal velike simpatije posebno francoskega naroda napram naši domovini in našim stremiljem. Prosil je našega konzula, naj izročijo Nj. Vel. kralju Aleksandru in Nj. Vel. kraljici Mariji najpripronejšje čestitke francoskega naroda. Njegov adjutant kapetan Lancor se je potem spominjal zadnjega obiska Nj. Vel. kralja Petra v vojaški šoli v Saint-Cyr-u, kjer je bil on učitelj. Povedal je tudi, da se je kralj Peter tedaj spominjal na mnogo podrobnosti iz študijske dobe in jim pokazal svoje ime urezano v šolsko klop. V imenu jugoslovanske kolonije se je zahvalil predsednik jugoslovenskih visokosolcev v Kölnu Milan Lilleg, prosi konzula dr. Kulmerja, naj bo on tolmač najudanejših čestitik Jugoslovencov v zapadni Nemčiji k rojstvu našega prestolonaslednika. G. Lilleg je izrekel gorečo željo, da naj bo Nj. Vel. kralj Aleksander in novorojeni naš prestolonaslednik vez med plemeni in skupnem delu za blagor in procvit naše svobodne Jugoslavije. V toplih besedah se je nadalje zahvalil g. konzula dr. Kulmerja za njegovo razumno delo in simpatije napram našim dijakom. Posebno je poudarjal njegove zasluge v podpiranju in razumevanju težkega položaja naših kolonistov delavcev, in njegovo neumorno delo za zaščito njih interesov.

— **Spomenik ruskim žrtvam ob Triglavskem jezeru.** Za spomenik je končno še daroval g. Fran Bonač, tovarnar v Ljubljani, 100 dinarjev, za kar se mu odbor iskreno zahvaljuje. S tem so poravnani stroški za spomenik in preostalo je še 50 dinarjev, ki se porabijo za napravo orientacijske table pri jezeru, ki bo kazala pot k spomeniku. V kratkem pričemo končni izkaz daril in stroškov. Te dni razstavimo v Narodni knjigarni v Prešernovi ulici fotografsko sliko spomenika in sliko 6. Triglavskega jezera, kjer stoji spomenik. Fotografsko sliko je nam dal ljubezljivo na razpolago g. Kersnik z Brda, ki je spomenik fotografiral na dan odkritja.

— **Pozivamo na koncert. P. n. občinstvo opozarjamo, da se vrši danes zvečer točno ob 8. v dvorani hotela Union koncert Poljskega Akademskoga moškega zbora iz Krakovega, ki je pod vodstvom slavnega poljskega skladatelja Swierzyńskiego. Akademiki imajo koncertno turnejo po Jugoslaviji ter so do sedaj obiskali Varaždin in Zagreb. V Ljubljano pridejo danes zjutraj ob 10. in ostanejo tu do četrta zjutraj, ko odidejo v Karlovec. Občinstvo prosimo, da v velikem številu posesti koncert ter s tem pokaže simpatije mladim, delavnim Poljakom. Vstopnice so v prodaji v Matični knjigarni in na večer koncerta pri večerni blagajni, kjer se dobi tudi podrobni spored. Dolej je prodanih razmeroma malo vstopnic. Zato pozivamo vse naše rodoljubno občinstvo, naj v zadnjem trenutku stori svojo dolžnost. Sramota bi bila za Ljubljano, ako bi bil koncert slabo obiskan.**

— **Kaj je z obrtno nadaljevalno šolo v Ljubljani.** Pišejo nam: Gospoda župana dr. Perčiča vprašamo, kdaj bo vpisovanje vajencev in vajenk za obrtno nadaljevalno šolo in kdaj bo začetek pouka na teh šolah v Ljubljani? V nedeljo je zadnja v septembru za vpisovanje in prvi teden v oktobru se je po navadi začelo s poukom. Ne pozabite merodajni faktorji, da so bili vajenci sedaj 2 leti brez šolskega pouka. Ali mislite zopet letos zapreti obrtniškemu naraščanju dostop v šolo. Vajencev in vajenk imamo v Ljubljani čez 1500 in za te se mora nuditi saj nekaj šolskega pouka za nadaljno izobrazbo v prid obrtniški stroki, katere se posamni vajenci in vajenke uče. Obrtnonadaljevalno šolo imamo v št. Vidu nad Ljubljano, na Viču, na Vrhniki in povsod drugod, samo v Ljubljani ne.

— **Naši vsesilski profesorji na Dunaju.** Na visokošolskem internacionalnem kurzu na Dunaju je v petek 21. tm. predaval tudi profesor univerze dr. Leonid Pitamio o jugoslovenski ustavi. Očrtal je najprej zgodovino srbske ustave in nato razložil ustavno stanje od 1. decembra 1918. Nato je poročal o nastanku sedanje ustave in njene odredbe. Predavanje je bilo dobro poslušano. V sredo 26. tm. predava prof. Stenolevič o nastanku naše države in prof. Živanović o zakonodajstvu Jugoslavije.

— **Komunistični občinski svetnik se vozi v karoli ob bolem dnevu.** Pišejo nam iz mesta: Vsak človek ima svoje vesilje na svetu. Zakaj bi ga ne imel tudi komunist, posebno še ako je občinski svetnik v Ljubljani! Pretekli teden je bilo v nekem dnevniku popisano, kako se je veliki komunistični obč. svetnik ponoči okoli 2. ure menda vozil v karoli. Peljal je nekega obrtnika. Sedaj se ta komunistični obč. svetnik maščeval za ono zafrkavanje v javnosti in ga je včeraj njegov prijatelj vozil v karoli popoldne ob dveh po ulicah. Fjakejare in avtomobile čaka huda konkurenca. Po vzgledu z Daljnega Vzhoda hočejo komunisti uvesti v Ljubljani človeško vprego v dvokolnico. V prihodnji seji obč. sveta bo stavljen tak predlog z dodatkom, da kdor hoče kaj doseči na magistratu, bo moral, uprežen v dvokolnico, peljati po mestu okoli kakega kumunističnega občinskega svetnika.

— **S pošte:** Imenovani so: za inšpektorja I. razr. in šefa oddelka III. r. inž. M. Osa in inž. M. Kolarič, za šefa oddelka I. r. dr. Fr. Janžekovič, za šefa oddelka IV. r. Anton Veseljak, za sekretarja I. r. Miroslav Matjašič, za sekretarja III. r. Anton Suhač in Joško Peršič, za kontrolorja IV. r. B. Kurbus, vsi pri pošt. nem. ravnateljstvu v Ljubljani; za činovnika IV. r. L. Marheli na ljubljanski glav. pošti. Uvrščena je med prvr. poštarje I. r. pošta odpravilca Angela Hauptman v Cankovi. Premeščeni so: poštarji V. r. Iv. Rus, Stanko Podreberšek, Maks Mušič in Fr. Visočnik, iz Ljubljane v Beograd, Jos. Černivšek iz Mute v Maribor, činovnica VII. r. Marija Meden iz Blejline na Rake, poštarji VII. r. Fr. Kolbe iz Zagorja ob Savi v Subotico, Jos. Elsenzovič iz Subotice v Ljubljano. Ivan Svetel iz Sente v Ljubljano, Ant. Križ iz Vardišta v Maribor, privr. poštar II. r. Aleksij Kraševnik iz Zemuna v Ljubljano. Poštni službi se je odpovedala privr. poštarica Elza Jakofčič v Trzinu. Razrešene so poštnice službe privr. poštarica I. r. Marija Ostanek in Olga Sitar v Ljubljani in poštna pomočnica Marica Kmet v Mariboru. Odvežane so službene požodbe poštnice odpravilce Karolina Majcenovič v Ksaverju in Savinski dolini, Marija Kováč v Trojani in Marija Amon v Boštanj. Trajno so upokojeni: kontrolor II. r. Josip Kost in Celju, činovnica IV. r. Ivanka

Spolar v Vidmu pri Dobropoljah, poštar IV. r. R. Lorber v Celju, pisarniška manipulantka VI. r. Marija Kos v Ljubljani, poštarica V. r. Antonija Salina v Ljubljani, poštarica VI. r. Ana Kernc v Trzinu in M. Radović v Ljubljani, poštna odpravilca Miroslava Vdovč na Ježici, ter podčinovniki II. r. Jakob Vodopivec v Mariboru, Fr. Černe in Iv. Buda v Ljubljani, podčinovniki III. r. Ant. Volkar, Fr. Puch in Rok Antončič v Ljubljani ter Fr. Krepek v Mariboru; podčinovnik IV. r. Jože Medved in poslužnik III. r. Matija Prošek, oba v Ljubljani.

— **Prvi spomenik v Mežiški dolini.** Hrabremu borcu poručniku Franu Malgaju se bo odkrila 5. maja 1924. leta spominska plošča tik ktrga Guštanja. Trg Guštanja je sedaj razgrizneno nemško gnezdo, akoravno je v njem 99% slovenske krvi. Le peščica je narodnih ljudi, zavednih Slovencev, ki kljubujejo tej razgriznosti in drže ponosno jugoslovanski prapor kvšku. Ta peščica zavednih Slovencev, ki ve ceniti osvoboditev izpod tujeja jarma in ki ve, da jo je osvobodil junak France Malgaj, ki je preli svojo kri na naših tleh, je ustanovila odbor za Malgajev spomenik v Guštanju, ki pobira prispevke širom naše kraljevine, da mu bo s tem mogoče izvesti častno a težko nalogo in postaviti junaku osvoboditelju primerno spominsko ploščo ali celo spomenik. Dne 5. maja pa mora odkritja te plošče združiti v veličastni manifestaciji tik ob mejli vse sloje, brez razlike stranke, da pokaže bratom onstran meje združeno jugoslovansko armado, ki bo nekoč prinesla tudi njim odrešenje. Treba bo še mnogo junakov Malgajev, da osvobodimo naše zgubljene brate. Vse te misli morajo biti združene v krepko voljo na dan odkritja spominske plošče junaku Malgaju. Vse korporacije, društva, prosimo, da se udeležijo naše slavnosti in da nam sporoče do konca marca 1924. leta svojo udeležbo, da bo tako odboru za Malgajev spomenik omogočeno, poskrbeti posebne vlakne v ugodnim voznim redom. Pozivljamo nadalje vse Malgajevce borce, da se pismenim potom javijo odboru za Malgajev spomenik v Guštanju, kajti na dan odkritja Malgajev ploščo bodo zopet nastopili kot Malgajeva četa. Prosim, naj to objavo priobčijo tudi ostali listi o državi.

— **Turneja slovenskih pevcev po Italiji.** Pevski zbor Zveze slovenskih učiteljev iz Julijske krajine je priredil 23. t. m. koncert v Bologni. Italijanski listi poročajo, da je koncert, ki se je vršil v dvorani »Liceo Musicale« uspel izborni. Dvorana je bila polna izbrancev občinstva, ki je z navdušenjem sprejelo slovenske pevce. Nekatere točke so se morale ponoviti. O tem koncertu nam poroča naš izvestitelj, skladatelj g. Emil Adamič: V krasni glasbeni dvorani »Liceo Musicale« imena Rossini je danes zvečer pevski zbor učiteljev Jul. Benečije pred našim izbranim občinstvom, sestojem iz glasbenikov, kritikov in učiteljev glasbe, odpel svoj prvi tukašnji koncert dovršeno najiskrenejšo aklamirano, povzročajočo ponovno burno odobravanja in nedolžno občudovanje, naročito g. Kumar in njegov zbor sta vzbudila začudenje in občudovanje, kajti neinformirana o naši glasbeni kulturi, je italijanska publika, ki nas je štela med barbarje, izpregledala in ovacije ter čestitke kaželo, da smo po zaslugi g. Kumra, njegovega zbora ter ge. Lovšetove in g. Rijavca storili s to turnejo za spoštovanje našega naroda več, kot marsikateri neroden diplomat. Ga. Lovšetova in g. Rijavec sta žela prave triumfe in italijanska kritika ju hvallj z vznešenimi besedami. In zbor! V tej nadsem akustični dvorani se poje, kot že dolgo nism slišal peti in ni pretirano, ako trdim, da z lepa ni našli takega pevkega zbora. Lahko se postavi ob stran najboljšemu svetovnemu zboru. Tehnika, glasovi, disciplina in pred vsem visoka glasbena inteligenca pevcev s svojim življenjem za glasbo žrtvujočim pevovodjem Kumrom zasluži naše globoko spoštovanje in iskreno zahvalo za visoko kulturno svoje delo, za katero mu moramo biti hvaležni vsi Jugoslovenci. Italijanski impresarji žele z vsjo silo za svoja gledališča angažirati go. Lovšetovo in g. Rijavca, kajti uspeh je v resnici velikanski.

— **Ukinitev brzovlakov na drž. železnicah.** Od 1. oktobra t. dalje izostane na progi Jesenice-Ljubljana-Karlovac. Zagreb brzovlak št. 901/1001/303, odhod z Jesenice ob 8 uri 28 min., iz Ljubljane gl. kol. ob 10 uri 00 min., prih. v Karlovac ob 14 uri 27 min., ozir. v Zagreb ob 15 uri 55 min. ter na progi Zagreb-Karlovac-Ljubljana-Jesenice brzovlak št. 304/1002/902, odhod iz Zagreba ob 13 uri 05 min., iz Karlovca ob 14 uri 34 min., prih. v Ljubljano gl. kol. ob 19 uri 10 min., ozir. na Jesenice ob 20 uri 53 min. Na progi Jesenice-Podbrdo izostane brzovlak št. 4204, (odhod iz Jesenice ob 8. uri 00 min., prih. v Podbrdo ob 8 uri 46 min.,) in 4203 (odhod iz Podbrda ob 20 uri 27 min., in prih. na Jesenice ob 21. uri 17 min.). Na progi Jesenice-Avstrija in Podbrdo, Trst izostanejo priključni brzovlaki.

— **Mariborske vesti.** Žalno skupščina Mariborskega Sokola. Po pogrebu staroste dr. Serneca se je v Narodnem domu vršila žalna skupščina, katere se je poleg Sokola, Orjune, oficrskega zbora, narodnih društev itd. udeležilo tudi mnogobrojno občinstvo. Podstarosta dr. Bostjančič je otvoril sejo, ter navzočim ponovno poklical v spomin vzorno delo pokojnika za narod in Sokola. Izrekel je zahvalo na udeležbi sprejema, med drugim zastopnikom vojske Narodne obrane, Orjune, Sokolskega Saveza, Celjski župi in vsem ostalim društvom. Drugi govornik Džamonja se je od pokojnika poslovil v imenu Narodne Obrane in sicer po naročilu predsednika centralnega odbora vojvode Stjepan Stepanoviča. Naslednji delegat Saveza g. Kalžel se je od pokojnika poslovil kot vzor-moža, katerega postavi sokolskemu naraščanju še posebej za vzgled. Nadalje sta se poslovila in prosila v spomin pokojnika še dr. Goršček (Sv. Lenar) in dr. Plyko. Po grečanju

došlih žalnih brzojavk je otvoritelj zaključil skupščino s trikratnim: Slava klicem. V cerkvi zvonela. V nedeljo dopoldne se je v frančiškanski cerkvi v Mariboru priredil mučen prizor. Neka mlajša ženska iz okolice se je med službo božjo pričela — slačiti. Na opozoritev nesposobnosti se je opravičevala, češ, da mora tako delati, da zamore z večjo ponižnostjo služiti v božjo čast. (Torej očitna verska blaznost). Stražnik je revo odgnal na mestni fizikat in svrho preiskave. To pot se je pokazal škandal, da Maribor še danes nima nobenega lokala ozir. zavoda za take reveže; ne marajo jih v bolnici niti v policijskem zaporu (kamor sploh ne spadajo) za nje ni prostora.

— **Celjske vesti.** — Naši mesarji so pričeli hudo konkurenco med seboj. Če ne mesu so se kar čez noč znižale od 100 in več kron na 56 in 60 K. Mesar Weber je dobil od magistrata dovoljenje, da sme prodajati na stojnici na Glavnem trgu meso. Na tej stojnici se prodaja meso srbske živine. Drugi mesarji, videč konkurenco, so sedaj tudi morali znižati cene mesu, tako, da je sedaj isto dosegljivo tudi revnejšim slojem. Samo, da bi nizke cene tudi ostale. — Nevihta z močnim nalivom, grmenjem in bliskanjem je divjala pri nas v ponedeljek v prvih popoldanskih urah. Med nevihto je udarila strela v zvonik župne cerkve, raztrgala strelovod, razbila šipe skoro na vseh oknih ter šla nato v cerkev, kjer je potrgala vse električne žice. Napravila je precej škode. Vode so precej narasle. Za nevihto pa je zopet sijalo sonce. Nestalno vreme močno ovira poljedelce pri jesenskih poljskih delih. — Koncert priredi dne 4. oktobra violinski virtuos g. Karel Sanci v mali dvorani hotela »Union«. Koncert bo prvovrsten umetniški užitek. — »Marija Stuart« se igra v petek 28. t. m. v našem mestnem gledališču.

— **Za Dečli in materinski dom kraljice Marije.** Odč. Marija Grošljeva je priredila otroško igro »Dve Marijčki«, ki je izredno dobro uspešna. Čisti dohodek v znesku 5000 kron je izročila Dečlemu in materinskemu domu kraljice Marije. V isto svrhu je darovala trdnja Reich 52 Din. in 1 žimsko jopico. Iskrena hvala.

— **Kdo bi sprejel 19-mesečno deklico za svojo all ji omogočil življenje na kak drug način?** Sirota je brez oskrbe. Njena mati se nahaja v umobolnici, stara teta pa nima potrebnih sredstev, da bi preživljala dete. Zglasiti se je v našem uredništvu.

— **Zdravstveno stanje Ljubljane.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 16. do 22. sept. izkazuje to-le statistiko: Umrlj je 25 oseb, 10 moškega in 15 ženskega spola (tujcev 10). Smtni vzroki: Jetika 4, pljučnica 1, dušilni kašelj 1, škrlatica 2, griza 2, zastrupljenje rane 1, možganska kap 1, srčna hiba, boleznj žilja 1, rak 2, drugi naravni smrtni vzroki 8, slučajne smrtne poškodbe 2. Med tem časom se je rodilo 19 otrok, 11 moškega in 8 ženskega spola. Naznaniene nalezljive bolezni: škrlatica 3, para legar 2, griza 15, dušilni kašelj 2.

— **Izlet na Grosuplje priredi za svoje članstvo in prijatelje društva Slov. trgov. društvo MERKUR v Ljubljani, Gradišče 17. I. v nedeljo dne 7. oktobra t. l. v svrhu ogleda tamošnje VRVARNE Anton Sinkovec d.d. Odhod z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 13 pop., povratek z večernim vlakom. Izlet se vrši pri vsakem vremenu. Prijave sprejema društvena pisarna najkasneje do 3. okt. t. l. od 9. do 12. in 15. do 19. zvečer. Odbor.**

— **Mestno kopališče na Ljubljani** se vsled neugodnega deževnega vremena z današnjim dnem za letošnje sezono zatvorl.

— **Težka nesreča.** Vencajz Jadviga, vdova po davkarju iz Mokronoga, je v soboto 22. tm. na domačem vrtu padla tako nesrečno, da je zadobila težke notranje poškodbe. Prepeljana je bila v ljublj. bolnico. Njeno stanje je resno.

— **Lya Maral Kino Matice.** Lya Maral Kino Matica predvaja ekskluziven film in tragičen ljubavni film »Doživljaji glasovite pesalke« z Lya Maro v glavni vlogi. Poleg tega popularni in najlepši filmski umetnik Hofmann v vlogi vojvode od Reichstadta. Prihodnje dni: Podzemna Amerika z Anito Berberl.

— **POIZVEDBE.** — **Izgnubila se je zlata broža od drž. kolodvora Ppreko Šiske, Bellevue do hotela Union.** Pošten naiditelj naj jo prinese v hotel Union proti nagradi. — **Izgnubila se je zlata broža iz držav. kolodvora preko Šiske, Bellevue do hotela Union.** Pošten naiditelj naj jo prinese proti nagradi v hotel Union. — **V nedeljo popoldne ob 4. uri se je izgubil Lovrenc Kolenc iz Šiske, Kavškova c. 130, 8. let star deček, ki je malo slaboumen.** Pri sebi je imel malega belega kodratega psa.

Turistika in sport.

— **Tombola »Sportne zveze«.** Da si slovenski sport nekoliko materialno opomore, je »Sportna zveza« priredila v nedeljo popoldne tombolo, ki je povoljno uspešna. Ni bilo sicer tako gostih množic, kakor pri zadnjih tombolah, vendar se cenl obisk na okoli 5.000 ljudi. Tombola se je pričela s pravo sportno točnostjo in je bila tudi končana tekomo dobre ure. Glavni boj se je koncentral na ravno za prve dobičke. Zadelci so: Prvo darilo, lepo hrastovo spalnico, gđ. Jelica Vrečko. (Vrednost 10.000 D.). Drugo darilo, kuhinjsko opravo, je zadel stavbil delovodja g. Josip Bufolin iz Trnovca, tretje darilo, lepo kolo znamke »Eskas«, mizar g. Stana Černe na Glincah, šivalni stroj (Setrio darilo), je zadel gđ. Marija Auman z Glinca, peto darilo, lepo stensko uro, je odnesel g. Viktor Kavčič, godbenik dravske divizije in šesto darilo ključavničar Josip Čehovin z južne železnice.

— **S. K. »Hermes« : S. K. »Grafika«.** Zagreb. Prvič v Zagrebu je nastopil Hermes v nedeljo 23. t. m. proti Grafiki, ter zmagal v nogometni tekmi z rezultatom 3:1. Videlo se je Hermesu, da je utrujen od vožnje, zato je tudi Grafika proti koncu prenesla igro pred ljubljanska vrata, toda silajni vratar Herm. Mihečič je ubranil vse še tako opasne strele. Tekma je bila jako fair in lepa. — Publike nepričakovano veliko. Sodnik g. Paškan jako dober.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 25. septembra. Sprejeto ob 13. Padanje tečajev tujih deviz se je na današnji borzi nadaljevalo. Blaga je bilo do zaključka borze dovolj. Proti koncu so bili tečajji zopet nekoliko čvrstejši. Dinar je javljen iz Newyorka 111.12. Na curiški borzi je precej popustila deviza London, medtem ko je Pariz zelo čvrst. Na efektnem trgu je bil promet v industrijskih papirjih zelo živahen. Proti koncu je zmanjkalo blaga.

Ob zaključku so notrali: Devize: Curih 15.75—15.90, Partz 5.425—5.475, London 401—404, Dunaj 0.123 —0.127, Praga 2.62—2.69 Trst 4.05—4.07, Newyork 86—87.50, Budimpešta 0.45—0.50 Valute: dolar 84.50—85.50.

Efektl: 7% invest. drž. pos. od leta 1921 73, Ljublj. kred. banka 225, Prva hrv. šted. Zagreb 1150, Slav. banka Zagreb 110, Hrv.-slav. zem. hp. banka Zagreb 149—150 Hrv. esk. banka Zagreb 180—180.75, Jug. banka, Zagreb 152—160, Trb. premoz. dr. 1042.50, Slavonija 275—280, Exploatacija 255—260, Guttman 2100—2150, Sečera 2700—2800, Nar. šum. ind. 140—141.

INOZEMSKE BORZE. — **Curih,** 25. sept. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.30, Berl. 0.00000375, Alsterdam 0.03, Bukarešta 2.60, Sofija 5.33, 25.44, Partz 34.55, Milan 25.75, Praga 16.80, Budimpešta 0.03, Bukarešta 2.60, Sofija 5.33, Varšava 0.0017, Dunaj 0.0079, avstr. žig. krone 0.00795.

— **Trst,** 25. sept. Predborza: Beograd 24.48—24.60, Berl. 0.000015—0.00002, Dunaj 0.0313—0.0315, Praga 65.25—65.50, Paris 134—134.50, London 98.70—98.70, Newyork 21.60—21.75, Curih 390—393.

— **Koncert v kavarni »Emona«** se vrši danes v torek ob 8. zvečer. Igra ljubljanski salonski orkester. KOT NASLADA IN KOT HRANA JE NA BOLJŠA ČOKOLADA »SANA.«

24., 25. in 26. septembra
Moč demona
v glavni vlogi Olaf Fönn
v KINO »TIVOLI«

Harry Piel
Ježdec brez glave
pride v
KINO TIVOLI

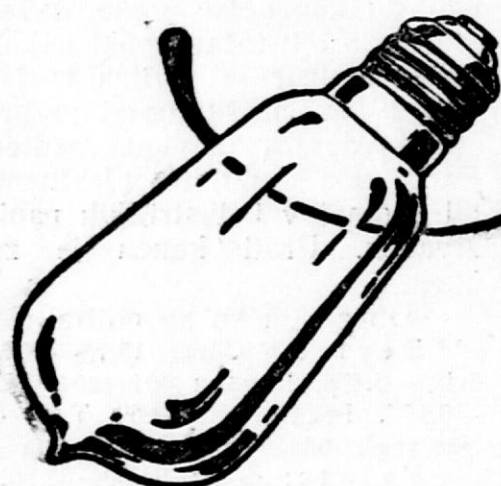
Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

BERSON

Berson je in ostane najboljša kvaliteta znamka. Varnje čevlje, cenejši in trpežni, ki jih od nosja. Od vašega čevljarja zahtevajte, da vam priredi Berson gumi podpešnike in gumi podplate.

Vertex

Objava.

Vijudno javljamo, da smo prevzeli po trdki P. Hochegger i drugovi, ki se je razšla, "Tovarnico pohištva in stavbeno mizarstvo" Maribor, Koroška cesta 46 v lastno režijo ter jo bomo vodili pod firmo: "Mariborska lesna industrija".

Prevzemamo vsa v to stroko spadajoča dela, zagotavljajoč v vsakem delu najcenejšo in najvestnejšo postrežbo, kar nam bo lahko mogoče, ker razpolagamo s prvovrstnimi močmi.

Priporočamo se

Mariborska lesna industrija
Parna žaga, tovarnica lesnih izdelkov, stavbeno pohištvo.

Tel. št. 160. Brzjav: Agil.

Bela damska jopa s silinke

z biserne ovratnikom in manšeti, skoro popolnoma nova, se proda za 10.000 K. Na ogled v izložbi ROT, krznar v Gradšču.

Stanovanje

sestoji iz dveh opremljenih sob, z električno razsvetljavo, v villi na deželi, ob južni železnici, se zmenja za 1 sobo v Ljubljani. Ponudbe pod "Zamenjava 10216" na upravo Slov. Naroda. 10216

Učenec

krepek, poštenih starišev, se sprejme v tovarno na deželi. Sinovi železničarjev imajo prednost. — Ponudbe pod "Marljiv 10215" na upravo Slov. Naroda.

Šolske knjige

priporoča
Narodna knjigarna.

Josip Petelin
Ljubljana, sv. Petra nasip 7.
Priporočamo na velike in male galanterije, nogavice, razne suknje, gumba, čipke, vezeno, spremljane palice, kravate, srajce, čevljarke in krojaške potrebščine. Kmalote cena.

Za odgovore i prave naj se priloži 1 dinar.

MALI OGLASI

Cene oglasov do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljnja beseda 50 para, s davčino vred

Prodaj

Nekaj stare oprave
naprodaj. — Naslov pove uprava "Slovenskega Narodaja". 10.172

Otroški vošček
dobro ohranjen, boljše vrste, se proda. — Naslov pove uprava "Slov. Naroda". 10.236

Otava

ca. 18 m² naprodaj. — Naslov pove uprava "Sl. Naroda". 10.235

Pes-bernardinec
dobro ohranjen, se radi od potovanja proda. — Naslov pove uprava "Slovenskega Narodaja". 10.203

Kratek klavir
dobro ohranjen, in več delnic naprodaj. — Naslov pove uprava "Slov. Naroda". 10.191

Prodaj

fotografski aparat 13/18 povečevalni aparat 9/12 (6/9), 18/24 in druge potreščine. — Naslov pove upr. Sl. Nar. 10.227

Zobotehnik
dobro delavec v zlatu in kavčuku, išče mesta. — Ponudbe je poslati na: Lilo Fabris, Split, Smolakovska ulica. 10.187

Parcela

v ljubljanski okolici, za stavbe in industrijska podjetja pripravna, zelo ceno naprodaj. — Naslov pove uprava "Slovenskega Narodaja". 10.200

Izprašan strojnik
izkušen klepar in ključavničar, ob enem izvežen pri elektriki, zmožen samostojnih popravil, išče službo. — Naslov pove uprava "Sl. Nar.". 10.188

Naprodaj razna vinska posoda
in 5 velikih hranilnih sodov, dokler traja zaloga. — Avguštin, St. Šiška, St. Jerneja c. 237. 10.209

Naprodaj je enonadstropna hiša

z gospodarskim poslopjem v letovišču na Gorenskem, na zelo prometnem kraju blizu jezera. V hiši je dobrodoša gostilna, uporabna tudi event. za trgovino, z devetimi sobami, kletjo, ledenico, hlevom ter sadnim in zelenjadnim vrtnom. — Ponudbe pod "Hiša/10.176" na upravo "Slov. Naroda". 10.222

Kupim

Kupim
dobro ohranjen štedilnik, kuhinjsko omaro in mizo. — Naslov pove uprava "Sl. Nar.". 10.222

Kupim

vsako množico kostanj, njihovih drogov, 11 m, 13 cm. — Ponudbe z navedbo cen pod "Kostanj 10.230" na upravo "Slov. Naroda".

Stanovanja

Gospodična, sostanovalka
se sprejme v lepo, zračno sobo. — Naslov pove uprava "Slov. Nar.". 10.213

Sobo

opremljeno s posebnim vzhodom, iščem za takoj. Plačam dobro. — Ponudbe na upravo "Slov. Naroda" pod "Stalno 10.212".

Stanovanje

v Ljubljani v novozgrajeni hiši, obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kopalnice, oddam za oktober t. l. Sijajna lega. Mesečna najemnina 3000 K. Plačljivo za 3 mesece naprej, poleg posojila 200.000 K z varstvom na ugodnem mestu. — Več ponudbe uprava "Slov. Naroda". 10.228

Mesečno sobo

išče jako soliden bančni uradnik. Električna razsvetljava. Poseben vhod. Nastop 1. oktobra. Naslov: Patik, Radovljica. 10.211

60.000 do 80.000 K
letno plačam za stanovanje v stari ali novi hiši, obstoječe iz 4-6 sob, kuhinje in pritlikin. — Naslov pove uprava "Slovenskega Narodaja". 10.022

Soba

elegantno opremljena, v sredini mesta, s posebnim vzhodom, se odda boljšemu, solidnemu gospodu. — Pojasnila v Realitetni pisarni, Ljubljana, Poljanska c. 12. 10.214

Sobo išče

šivilja-modistka v sredini mesta event. tudi s hrano. Cena postranska stvar. — Ponudbe pod "G. 12/10.226" na upravo "Slov. Naroda".

Dve sobi

(mehlovan) v novi hiši v mestu, visoko pritlikje, oddam v najem samo gospodu (samcu). Pogoji: plačilo najemnine za dve leti naprej. — Ponudbe pod "Ugodno stanovanje 10.128" na upravo "Slov. Naroda".

Stanovanje

v Ljubljani oddam takoj v pred tremi leti zgrajeni hiši, obstoječe iz 4 sob, kuhinje in pritlikin. Mesečna najemnina 6000 K, plačljivo za 2 leti naprej. Le hitre ponudbe. — Več pove uprava "Sl. Nar.". 10.229

Službe

Absolventinja

meščanske šole in trgovske tečaja išče primerne mesto. Gre za vsakršno plačo sv. mesec ali dva brezplačno. — Ponudbe pod "Meščanska šola/10.233" na upravo "Slov. Nar.". 10.064

Gospodična

gre kot strežnica k boljši družini za 2 uri dopoldne ali popoldne. — Naslov pove uprava "Slov. Naroda". 10.224

Knjigovodja

bilančnik, dober organizator, 11 m, nizerator v pisarniških poslih, vsestransko vztrajen, išče primerne mesto. — Ponudbe pod "Marljiv/10.225" na upr. "Slov. Naroda".

Služkinja

za vsa hišna dela se takoj sprejme. Hrana in plača dobra. — Naslov pove uprava "Slov. Naroda". 10.234

Absolvent

ekspertne akademije, polyglot z dveletno prakso, išče službo pri večjem obratu. — Ponudbe pod "Samostojen/10.238" na upravo "Slov. Nar.". 10.208

Izrjena šivilja

za izdelovanje damskih in otroških oblek za na dom se išče. — Naslov pove uprava "Sl. Nar.". 10.208

Perfektno stenografino

in strojeplisko išče za takoj ali pozneje odgovorna pisarna dr. Jos. Hacin in dr. Jos. Sajovic v Ljubljani, Kolodvorska 8. 10.218

Dobrega šoferja

iščem nujno za tovorni avto "Büssing". Najboljše je, če je iz okolice Čakovca, Ptujja, Maribora. — Ponudbe pod "Büssing", pošto ležeče, Ormož. 10.085

Potnik

samo spretna moč, se išče za tovarniško podjetje. V postev pridejo samo inteligentni gospodje z dobrim nastopom, vajeni lakovne in barvne stroke in ki so že z dokazano dobrim uspehom potovali po Hrvaškem. — Ponudbe pod "Lak in firnež 10.064" na reklamni zavod "Publik", Subotica, Strossmayerjeva 8. 10.064

Mizarskega vajenca

sprejem takoj. — Ig. Repše, Poljanska c. 19, Ljubljana. 10.207

Kuharico

pridno in snažno, poleg hišne, iščem. — Jos. Sečlovin, Čuden, Ljubljana, na Mestni trg 13. 10.221

Zlatarski pomočnik

le prvovrstna moč, se proti dobri plači takoj sprejme. — Lud. Černe, zlatar-juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica 3. 9727

Razno

Ia čajno maslo

po 68 Din in tranistovski sir po 37 Din za kilogram razpošilja. — Delikatna trgovina, Ljubljana, Florjanska ulica 3. 10.190

Otroški vozički

po znižani tovarniški ceni v veliki izbiri vsakovrstnih modelov. — Tribuna, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 9879

Modistka

Pavla Ogrinc
Ljubljana, Gosposvetska cesta 12, I. nadst. se priporoča cenjenim damam ter naznanja, da sprejema vsa v to stroko spadajoča dela. 9787

Instrukcije

za ljudske, meščanske in nižje razrede srednjih šol daje dijakinja. — Ponudbe pod "Instrukcije 10.100" na upravo "Slov. Naroda".

V najem se odda

hiša na periferiji mesta, z lepim stanovanjem, velikim skladiščem, trgovino, konjskim hlevom in drugimi pritlikinami. Hiša se tudi po primerni ceni proda. — Naslov pove uprava "Slov. Naroda". 10.132

Konfekcijska trgovina

J. Maček

Aleksandrova cesta 3.

prodaja zaradi preselitve

obleke za gospode in dečke

po izdatno znižanih cenah

Naročujte Slovenski Narod!

Zahvala.

Za mnogobrojne tolažilne obiske med dolgotrajno boleznijo ter za izraženo sožalje povodom smrti nepozabnega soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Alojzija Jesenka
trgovca in posestnika

izrekava tem potom najtoplejšo zahvalo. Posebej se pa še zahvaljuje pevskemu zboru Gospodarskega naprednega društva za Šentjakovski okraj in pevskemu društvu "Slavec" za v srce segajoče žalostinke, darovalcem krasnih vencev in vsem, ki so izkazali pokojniku poslednjo čast.

Vsem in vsakemu posebej: Srčna hvala!

V imenu vseh ostalih sorodnikov:

Jozica Jesenko soproga. Stanjo Jesenko brat.

Gosli poučuje

bivši učitelj "Glasbene Matice" in sprejme 3 učence po znižani ceni.

Naslov pove uprava Slov. Naroda. 10220

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob prebriski izgubi izkazali svoje tolažilno sočutje ter spremljali predrago rajnko na zadnji poti, si usojamo tem potom izrekati svojo iskreno in globoko zahvalo.

Bog plačaj!

V Ljubljani, 24. septembra 1923.

Žalnoče rodbine

Šuman, Šusteršič, Niché, Gasteiger.

Vizitke in kuverte
Narodna tiskarna
v Ljubljani.

Zastopstvo
Standard Oil Comp.
of Jugoslavia

Strojna olja vseh vrst
Cilindrska olja
Auto olja v puntah in sodih
Plinov olja v železnih sodih in cisternah
Tovotna mast v sodih od 50—200 kg
Kolomaz za žel. vozičke v sodih od 25—200 kg
Benzol v železnih sodih
Metzlerid a la Klingerit
Gum. masilke
vedno na zalogi

A. Lampret,
Ljubljana
Ercevoj trg 10. Tel. 247.

Javna sodna dražba.

Dne 27. sept. t. l. ob 11. uri dopoldne se prodajo na javni sodni dražbi v Ljubljani, Hrenova ulica št. 12/1 naslednji predmeti:
2 stoječi omari, 1 šivalni stroj, 1 etažera za knjige, 1 klp, 1 ogledalo, 1 moška ura, 1 dežni plašč, 1 fotografski aparat, 1 aparat za briti, 1 turistijska steklenica, 1 fotografski povečevalni aparat, 1 stoječa ura, 1 stara stenska ura z uteži, 2 kamni in 15 različnih knjig.
Kupci se vabijo!

Dr. Ivan Hubad
zobozdravnik in okrožni zdravnik v Skofji Loki
zopet ordinira od 28. septembra dalje
Velik trgovski lokal z izložbo

za banko, agenturo, trgovino, 5 svetlih lokalov, 85 m², na prometnem trgu Ljubljane, v neposredni bližini bodoče borze, se odda s 1. novembrom ali takoj. Naslov v upravi Slov. Naroda. 10120

Velik in lep trgovski lokal

za banko, agenturo in vsako drugo trgovino, na najlepšem trgu v sredini mesta, tik borze, se takoj odda event. se tudi hiša proda.

Rodne ponudbe do 5. oktobra 1923 na naslov: P. Ehrlich, Kongresni trg 8

SARDINA
D. D.

ZA KONZERVIRANJE MORSKIH RIB, SPLIT

Tovarnica: Romiz, Makarska, Postre, Trpanj, Uvala, Siget, Trogir
Proizvaja: Sardine, makrele, slane sardele v olju napolnjene v oseh oblikah in velikostih
Drzjavni: kupač
Dejavljatelj: kralj. dvora nj. Vel. — Za naročila se je obrniti na gl. zastopstvo za Hrv. i Slavonij
Exportno i importno d. d. u Zagrebu. Zastopstvo in gl. zaloga R. Bunc in drug Ljubljana Maribor Celje